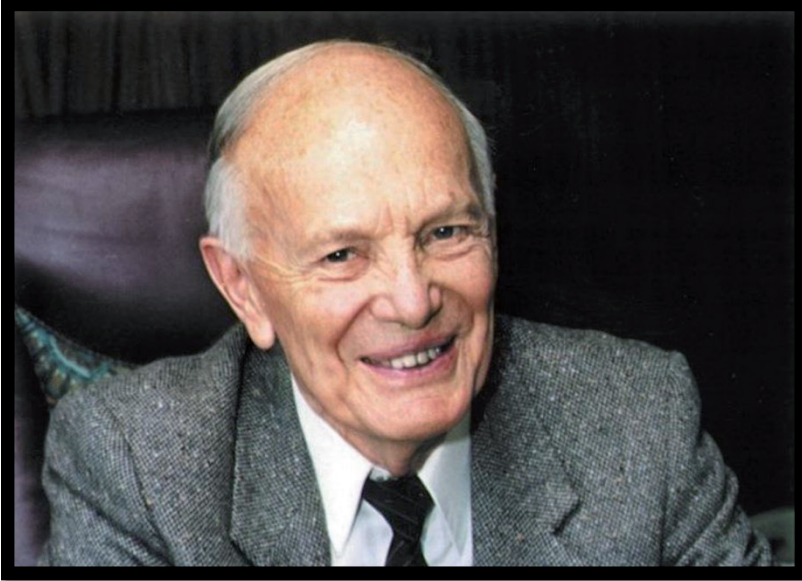

Пам'ятаємо

БОРИСА ЄВГЕНОВИЧА ПАТОНА

19 серпня 2020 року світову і вітчизняну науку спіткала велика втрата – на 102-му році життя зупинилося серце видатного українського вченого в галузі металургії, технології металів, електрозварювання та матеріалознавства, організатора науки, державного та громадського діяча, Президента Національної академії наук України, директора Інституту електрозварювання імені Є. О. Патона НАН України, двічі Героя Соціалістичної праці, першого Героя України академіка Бориса Євгеновича Патона.

Борис Євгенович був вірним сином українського народу, взірцем дослідника, управлінця та громадянина, вирізняючись могутнім талантом, скромністю та працездатністю. Він любив повторювати, що наука – це його життя, а Академія – не просто робота, а друга, а можливо, і єдина його родина. Всі, хто мав щастя близько знати Бориса Євгеновича чи бодай раз спілкувався з ним у житті, підтвердять, що ця, без перебільшення, людина-епоха горіла своєю справою і робила все можливе й неможливе, щоб українська наука користувалася гідною увагою та підтримкою влади і громадськості. На його, як на Атлантових, плечах Національній академії наук України вдалося втриматися й зберегти автономність, самоврядність, свободу досліджень, що є невід'ємною умовою функціонування науки.

Можна було б довго перелічувати здобутки і нагороди академіка Бориса Патона, але залишимо це історикам і біографам. Науковці запам'ятають багаторічного очільника Академії передусім як Людину зі світлим розумом, небайдужим серцем, теплим гумором і високою людяністю, Людину, якої тепер дуже бракуватиме.

Б. Є. Патон творчо розвинув ідеї, продовжив справу, розпочату його батьком академіком Є. О. Патonom – засновником Інституту електрозварювання, і досяг нових вершин у науці.

Світовий авторитет Б. Є. Патону принесли різнобічна та надзвичайно плідна наукова й інженерна діяльність, прагнення спрямувати фундаментальні наукові дослідження на вирішення проблем суспільства. Близько 67 років він очолював всесвітньо відомий академічний Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона, що виріс у потужний науково-технічний комплекс, до структури якого входять науково-дослідний інститут, науково-технічні й конструкторсько-технологічні підрозділи, три дослідні заводи й експериментальне виробництво, інженерні центри та інші інноваційні організації, а також сертифікаційний і навчально-атестаційний центри.

58 років Б. Є. Патон був президентом Національної академії наук України. Під його керівництвом Академія стала одним із найбільших наукових центрів Східної Європи, широко відомим у всьому світі. Вона відігравала й відіграє важливу роль у житті суспільства і держави, у прогресі науки й освіти, у зміцненні обороноздатності і розвитку народного господарства України.

З самого початку найважливішим напрямом організаторської діяльності Патона-президента був розвиток широкого спектра фундаментальних досліджень і створення на їх основі новітніх технологій для масштабного промислового застосування, орієнтування академічних інститутів на цей шлях. Його прагнення поставити досягнення вчених на службу економіці, галузям промисловості і сільському господарству знайшло відображення у розвитку цілеспрямованих фундаментальних досліджень, активній участі академічних інститутів у науково-технічних програмах різного рівня. Особливо ефективно вдалося зміцнити зв'язки науки з виробництвом починаючи з 1960-х років. У той час було розвинуто дослідно-виробничу і конструкторську базу, інженерні центри, а також сформовано науково-технічні комплекси, у тому числі міжгалузеві. Завдяки цьому установи могли доводити свої наукові розробки до рівня високої готовності для практичного використання виробниками.

Нова сторінка в багатогранній діяльності Б. Є. Патона відкрилася в роки незалежності України. Як член Ради з питань науки і науково-технічної політики при Президентові України і Ради національної безпеки і оборони України Борис Євгенович зробив великий особистий внесок в адаптацію Національної академії наук і всієї науки України до умов ринкової економіки. Як голова Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки він невпинно піклувався про авторитет і престиж праці вчених. Великого значення Б. Є. Патон надавав інноваційній діяльності. Академія виступила ініціатором створення в Україні технологічних парків, метою яких є виконання проєктів з виробничого впровадження наукоємних розробок, високих технологій та забезпечення промислового випуску конкурентоспроможної на світовому ринку продукції.

Академік Б.Є. Патон постійно піклувався про наукову молодь, залучення талановитих молодих людей до наукової роботи. Він завжди пов'язував підготовку молодих науковців з покращенням умов складної, але важливої для суспільства праці вченого.

Борис Євгенович докладав багато зусиль для збереження й розвитку міжнародного наукового співробітництва Академії, зовнішньоекономічних зв'язків її інститутів з діловими партнерами із інших країн. Це співробітництво проявляється в активній участі вчених Академії у реалізації міжнародних наукових програм, проєктів, широкому обміні інформацією, укладанні численних ліцензійних угод і договорів.

Як людина, вчений і громадянин Б. Є. Патон мав неперевершений дар вести за собою в ім'я високої мети великі колективи вчених і організаторів науки, захоплювати їх невичерпним ентузіазмом, створювати сприятливі для творчості умови. Він завжди швидко і вчасно відгукувався і на проблеми, що виникали у колег, і на потреби економіки, держави.

Ми певні, що Справу Бориса Євгеновича буде продовжено, а його світле ім'я назавжди залишиться надихаючим прикладом для всіх нас. (ред.)